

Stockholm den 15 september 2021

Dnr. U2021/02963

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande från Fackförbundet Scen & Film rörande Omställningsstudiestöd (Ds 2021:18)

Inledning

Fackförbundet Scen & Film (härefter Scen & Film) är ett fackförbund med medlemmar som arbetar inom scen- och filmområdet. Medlemmarna är yrkesverksamma upphovsmän, artister, teknisk och administrativ personal inom svensk teater, film, radio, TV och bio. Förbundet organiserar sammanlagt cirka 8 700 medlemmar med olika anställningsformer.

Förbundet hör inte till de instanser till vilken Arbetsmarknadsdepartementet har remitterat departementspromemorian, men förbundet vill ändå lämna synpunkter då de förväntade förändringarna kommer att ha betydelse för förbundets medlemmar.

Scen & Film vill framhålla att parterna på arbetsmarknaden är bäst lämpade att hitta lösningar som passar de olika branscherna på arbetsmarknaden. En viktig del av den svenska arbetsmarknadsmodellen har varit den avgörande roll som arbetsmarknadens parter har när det gäller att reglera löner och andra anställningsvillkor på arbetsmarknaden.

Förbundet finner det därför olämpligt, så som nu sker, att parternas överenskommelser nu blir lagstiftning i stället för kollektivavtal. Därmed har den svenska arbetsmarknadsmodellen frångåtts, det vill säga när de olika branscherna på arbetsmarknaden får hitta lösningar som är bäst lämpade för respektive branschområde.

Scen & Film är ett bra exempel på hur arbetsmarknadens parter kan lösa de i utredningen aktuella frågorna gällande anställningsskydd och kompetensutveckling genom att träffa kollektivavtal. På vårt område har parterna haft behov av en rörlig arbetsmarknad och omställning mitt i yrkeslivet. Vi har därför varit tidigt ute och hittat lösningar för detta, i våra kollektivavtal, som passat vårt branschområde.

Ett utmärkt exempel är det kollektivavtal som Scen & Film och Svensk Scenkonst träffade år 2015 gällande omställning och karriärväxling på scenkonstområdet. Parterna konstaterade att det inom konstnärliga yrkesgrupper finns ett behov av omställning och karriärväxling före 65 års ålder. Parterna konstruerade därför via kollektivavtal ett system som kunde främja en sådan omställning och som därmed kunde garantera en hög konstnärlig nivå inom de offentligt finansierade scenkonstinstitutionerna.

Parterna bildade en kollektivavtalsstiftelse som har till ändamål att med sina samlade resurser och de vid varje tidpunkt gällande ekonomiska förutsättningarna främja omställnings- och karriärväxlingsåtgärder till förmån för arbetstagare som löper risk att bli eller som har blivit arbetslösa. Detta kan ske genom aktivt och ekonomiskt omställningsstöd, understöd vid utbildning och andra åtgärder som underlättar övergången till nytt arbete.

Scen & Films utgångspunkt är således att både anställningsskydd och kompetensutveckling är något som parterna i första hand ska förhandla och ingå kollektivavtal om på respektive område. Arbetsrättslagstiftning bör alltså komma i andra hand. Därtill bör påpekas att lagstiftning utan parternas aktiva medverkan och erkännande endast bör ske i yttersta undantagsfall.

Scen & Film stödjer i huvudsak förslaget inriktning att det ska införas ett nytt offentligt omställningsstudiestöd.

4.2 Åldersgränser

Enligt förslaget ska omställningsstudielån få lämnas längst till och med det kalenderår som den studerande fyller 60 år. Omställningsstudiebidrag ska få lämnas längst till och med det kalenderår som den studerande fyller 62 år. Rätten till bidrag ska dock begränsas till högst tio veckor från och med det kalenderår den studerande fyller 61 år.

Scen & Film anser att rätten till stöd bör följa riktåldern i pensionssystemet eller i alla fall reglerna i befintliga omställningsavtal. Scen & Film anser att ett regelverk som följer riktåldern smidigare kan anpassas till den kontinuerliga utvecklingen av längre arbetsliv och senare arbetslivsutträde.

4.4.3/4.5.3 Inkomster ska kunna visa förvärvsarbete i tillräcklig omfattning

För att få omställningsstudiestöd krävs att den sökande både är väl etablerad på arbetsmarknaden och har en aktuell anknytning till arbetsmarknaden. Etablerings- och arbetsvillkoret kan bland annat vara uppfyllt om den sökande under kvalificeringstiden har haft en minsta inkomst av förvärvsarbete.

Scen & Film stödjer i grunden detta etablerings- och arbetsvillkor. Kvalifikationskravet uttrycks bland annat genom att den sökande ska haft en inkomst om minst tre inkomstbasbelopp under ett år.

Vi vill dock uppmärksamma att den som växlar mellan A-skattearbete och F-skattearbete, vilket är vanligt på vårt område, riskerar att hamna mellan stolarna för uppfyllandet av kvalifikationskravet. Det är därför viktigt att både inkomster från A-skatt och F-skatt beaktas vid bedömningen av den samlade arbetsinkomsten.

6.4 Beräkning av omställningsstudiestöd

Omställningsstudiestödets storlek ska beräknas med utgångspunkt i den årliga inkomsten i ett beslut om sjukpenninggrundande inkomst (SGI).

Scen & Films medlemmar som ofta är så kallade "kombinatörer", det vill säga har både A-skatteinkomst och F-skatteinkomst, har regelmässigt svårt att få en rättvis SGI utifrån sina faktiska inkomster. Detta på grund av att Försäkringskassan ofta väljer endast en av inkomsterna för att fastställa SGI. Detta gör att denna reglering kan bli en utmaning, gällande att få en rättvis SGI, för de som tvingas växla mellan A-skatt och F-skatt. För att undvika att dessa kombinatörer kan riskera att få en för lågt satt inkomst bör det regleras att samtliga

inkomster från såväl A-skatt som F-skatt beaktas vid beräkning av omställningsstudiestödets storlek.

Simon Norrthon
Ordförande
Fackförbundet Scen & Film

/Madeleine Wagemyr
Förhandlingschef
Fackförbundet Scen & Film